

Predmet C-760/23 [Šanov]ⁱ**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

8. prosinca 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Rajonen sad Plovdiv (Općinski sud u Plovdivu, Bugarska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

28. rujna 2023.

Tužitelj:

„EVN Balgarija Toplofikacija” EAD

Tuženik:

OZ

Predmet glavnog postupka

Tužba radi plaćanja za isporuku toplinske energije jednom stambenom prostoru

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Usklađenost nacionalnog propisa o izračunu potrošnje toplinske energije u zgradi u etažnom vlasništvu s člancima 101., 107. i 169. UFEU-a, člankom 13. Direktive 2006/32 i člankom 9. stavkom 3. Direktive 2012/27; pravna osnova: članak 267. UFEU-a.

Prethodna pitanja

1. Protivi li se plaćanje troškova toplinske energije koju ispuštaju instalacije u zgradi članku 9. stavku 3. Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i

ⁱ Naziv ovog predmeta je izmišljen i ne odgovara stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

- Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ te članku 169. UFEU-a ako stubišta i hodnici u toj zgradi nisu opremljeni radijatorima?
2. Protivi li se članku 9. stavku 3. Direktive 2012/27/EU i članku 169. UFEU-a mogućnost poduzeća za centralizirano grijanje da na temelju nacionalnog propisa zahtijeva naknadu za potrošnju toplinske energije iz instalacija u zgradi ako se količina toplinske energije određuje prema formuli koju je razvila uprava, a koja
 - uvodi koeficijent za određivanje udjela instaliranog kapaciteta instalacija u zgradi u ukupnom kapacitetu sustava grijanja a da nije jasan način na koji se formira taj koeficijent;
 - upotrebljava instalirani kapacitet instalacija u zgradi, pri čemu se ne uzimaju u obzir stvarno instalirani kapaciteti;
 - ne uzima u obzir temperatura medija za prijenos topline u instalacijama u zgradi;
 - polazi od toga da instalacije neprestano rade punim kapacitetom;
 - ne uzima u obzir poseban način rada različitih vrsta sustava grijanja (u ovom slučaju: sustav Tichelmann) te se one izjednačavaju u pogledu načina rada;
 - automatski pretpostavlja da je prosječna temperatura zgrada u etažnom vlasništvu 19 °C?
 3. Protivi li se članku 9. stavku 3. Direktive 2012/27 i članku 169. UFEU-a mogućnost poduzeća za centralizirano grijanje da na temelju nacionalnog propisa zahtijeva naknadu za potrošnju topline za toplu vodu ako se količina toplinske energije određuje prema formuli koju je razvila uprava i u okviru koje se ne uzima u obzir temperatura na koju treba zagrijati toplu vodu i na taj način isporučiti korisnicima odnosno toplinska energija potrebna za to grijanje, kao ni koliko su kubičnih metara tople vode korisnici potrošili, a čijom se primjenom uvijek osigurava da se u zimskoj sezoni grijanja izračunava dvostruko veća količina vode nego ljeti?
 4. Protivi li se članku 13. Direktive 2006/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o energetske učinkovitosti u krajnjoj potrošnji i energetskim uslugama te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/76/EEZ te članku 9. stavku 3. Direktive 2012/27 i članku 169. UFEU-a mogućnost poduzeća za centralizirano grijanje da na temelju nacionalnog propisa zahtijeva naknadu za potrošnju topline iz instalacija u zgradi u etažnom vlasništvu razmjerno grijanom obujmu stanova u skladu s građevinskim projektom a da pritom ne uzima u obzir količinu stvarno

otpuštene toplinske energije u pojedinom stanu u skladu s tehničkim kapacitetom sustava grijanja?

Je li za odgovor na to pitanje relevantno to da je u skladu s nacionalnim propisom toplinska energija instalacija u zgradi jedan od elemenata algoritma za izračun konačnog iznosa koji korisnici trebaju platiti za ukupnu toplinsku energiju (zbroj iznosa za toplinsku energiju otpuštenu iz instalacija u zgradi, grijanje i toplu vodu), pri čemu iznos koji treba platiti za grijanje stana proizlazi iz razlike između ukupne energije za grijanje (umanjenik) i zbroja toplinske energije iz instalacija, toplinske energije otpuštene iz radijatora u zajedničkim dijelovima zgrade i toplinske energije za toplu vodu (umanjitelj)?

5. Protivi li se zabrani zlouporabe vladajućeg položaja u skladu s člankom 101. UFEU-a i zabrani dodjele nezakonitih državnih potpora u skladu s člankom 107. UFEU-a nacionalni propis u skladu s kojim potrošači plaćaju za isporuku toplinske energije koja se otpušta iz instalacija u zgradi razmjerno grijanom obujmu stanova u skladu s građevinskim projektom a da se ne uzima u obzir količina stvarno otpuštene topline u pojedinom stanu[?]

Odredbe prava Unije i sudska praksa

Članak 101. stavak 1., članak 107. stavak 1. te članak 169. stavak 1. UFEU-a

Direktiva 2006/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o energetske učinkovitosti u krajnjoj potrošnji i energetske uslugama te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/76/EEZ, članak 13.

Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ, uvodne izjave 64. i 65., članak 9. stavci 1. i 3. te članak 10.

Nacionalni propisi

Zakon za energetikata (Zakon o energiji), članak 38.a stavak 1., članak 38.b stavak 1., članak 125. stavak 3., članak 139. stavak 1., članak 140. stavak 1., članci 140.a, 141., 142. i 150.; članak 1. točke 1., 16., 27., 37., 38., 39., 50., 57. i 58. Dodatnih odredbi

Naredba za toplosnabdjavanje (Uredba o centraliziranom grijanju) br. 16-334 od 6. travnja 2007., članak 38. točke 1., 2. i 3., članak 49. stavci 1. do 4., članak 51. stavci 1. i 2., članak 52. stavci 1. do 8., članci 57. i 58.; članak 1. točke 1., 2.a, 3., 8., 12. i 13.a Dodatnih odredbi, kao i članci 2. i 3. Prijelaznih i završnih odredbi; Prilog članku 61. stavku 1. Uredbe naslovljen „Metoda izračuna raspodjele potrošnje toplinske energije u zgradama u etažnom vlasništvu”.

Pokazatelji za kačestvoto na toplosnabdjavaneto (Pokazatelji kvalitete opskrbe toplinskom energijom) koje je 30. rujna 2004. donijela Daržavna komisija za energijno i vodno regulirane (Državna komisija za energetiku i vodoprivredu, Bugarska)

Metodika na Daržavnata komisija za energijno i vodno regulirane za opredeljane na dopustimite razmeri na tehnologičnite razhodi na toplinna energija pri prenos na toplinna energija (Metoda Državne komisije za energetiku i vodoprivredu za utvrđivanje dopuštene procjene tehnoloških troškova toplinske energije prilikom njezina prijenosa)

Sažet prikaz činjenica i postupka

- 1 Tužitelj ističe da kao komunalno energetsko poduzeće u smislu Zakona o energiji ima licenciju za proizvodnju i prijenos toplinske energije do podstanica u zgradama za grijanje i opskrbu toplom vodom.
- 2 Tuženik je vlasnik grijanog stana te je kao kupac dužan mjesečno plaćati iznose za isporuku topline koje duguje u skladu s tužiteljevim općim uvjetima poslovanja.
- 3 Tužitelj je između 1. svibnja 2018. i 31. listopada 2020. isporučio toplinsku energiju u vrijednosti od 519 bugarskih leva, koja nije plaćena. Zbog kašnjenja s plaćanjem za razdoblje od 3. srpnja 2018. do 5. travnja 2021. duguju se i kamate u iznosu od 78,20 bugarskih leva.
- 4 Budući da tuženik nije platio navedene iznose, tužitelj je ishodio platni nalog, protiv kojeg je tuženik, međutim, podnio prigovor, tako da je tužitelj u skladu s nacionalnim pravom bio obvezan naplatiti svoje potraživanje preko predmetne tužbe.
- 5 Tuženik osporava potraživanje, uključujući stvarno korištenje toplinske energije i potrošnju topline, točnost obračunane i raspodijeljene energije, prikladnost brojila i funkcionalnost podstanice, točnost računovodstvene evidencije te visinu istaknutih iznosa.
- 6 Smatra da se formula upotrijebljena za izračun toplinske energije za instalacije u zgradi protivi pravu Unije. U predmetnom razdoblju u stanu zapravo uopće nije bilo potrošnje topline jer radijatori nisu mogli otpuštati tu toplinu, tako da ne treba platiti navedene iznose.
- 7 Predmetni sud pribavio je tehničko vještačenje u kojem je vještak osobito utvrdio da
 - je podstanica u predmetnom razdoblju bila u pogonu,
 - su zajedničko mjerilo topline podstanice i njegovi senzori bili ispravno ugrađeni, pri čemu su broj i instalacija mjerila u podstanici odgovarali zahtjevima,

- su ugrađena mjerila topline bila odobrenog tipa, ispitana u skladu s mjeriteljskim zahtjevima i prikladna za komercijalna mjerenja,
- se količina toplinske energije isporučene podstanici mjerila na početku svakog mjeseca s pomoću mjerila topline, pri čemu su se mjerni podaci očitavali u 0.00 prvog dana u mjesecu,
- su od očitane količine oduzeti tehnološki troškovi, a razlika je podijeljena na sve korisnike,
- je raspodjela izvršena pravilno i u skladu sa zahtjevima utvrđene metode.

8 Međutim, vještak je kao pojašnjenje naveo:

- podstanica je bila u lošem stanju i količina toplinske energije koju su utvrdili distributeri toplinske energije i koja je navodna potrošena u podstanici ne može biti točna;
- mjerila topline u podstanici plombirana su prilikom ugradnje, a prilikom naknadnog uklanjanja zatečena su neplombirana, što nije dopušteno jer se tako može manipulirati brojilom;
- količina energije za grijanje jednog kubičnog metra koju je odredio distributer ne može fizički biti točna i previsoka je;
- u okviru formule koju distributer upotrebljava za svoje izračune pretpostavlja se kapacitet sustava na temperaturama koje se ne postižu u stvarnosti. To znači da se polazi od toga da sustav radi maksimalnim kapacitetom.
- U toj konkretnoj nekretnini nije moguće potrošiti pripisanu količinu.

9 Vještak je utvrdio da izračuni primjenom te metode naposljetku dovode do toga da korisnici koji ne troše toplinsku energiju plaćaju dio iznosa koje duguju korisnici koji troše toplinsku energiju, s obzirom na to da je u račune korisnika koji ne troše toplinsku energiju uključen dio dugovanog troška za toplinsku energiju za grijanje.

10 Stranke nisu osporavale utvrđenja vještaka.

Ključni argumenti stranaka glavnog postupka

11 Tuženik u potpunosti osporava način utvrđivanja potrošnje toplinske energije i ističe da nacionalni propis nije u skladu sa zahtjevom prava Unije prema kojem potrošači plaćaju svoju stvarnu potrošnju energije.

Sažet prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 12 Glavna pitanja u ovom slučaju odnose se na dopuštenost utvrđivanja potrošnje topline primjenom metode predviđene nacionalnim pravom. Sudu koji je uputio zahtjev povod za dvojbe daje nekoliko čimbenika koji su uzeti u obzir prilikom izračuna stvarne potrošnje topline.
- 13 Sud koji je uputio zahtjev smatra da formula koja je upotrijebljena u tu svrhu nije jasna i obvezuje korisnika koji u svojem stanu ne troši energiju za grijanje da plaća prienos energije drugim korisnicima. Formula za izračun topline otpuštene iz instalacija u zgradi uključuje vrijednosti utvrđene na temelju projektnih uvjeta, pri čemu se ne uzima u obzir rade li sustavi grijanja stvarno u projektnim uvjetima i pod kojim uvjetima ti sustavi stvarno rade. Nisu uzete u obzir ni individualne značajke zgrada te njihove toplinske i konstrukcijske osobitosti.
- 14 U skladu s člankom 9. stavkom 3. Direktive 2012/27, kad se količina potrošnje energije ne može točno utvrditi, prema potrebi se mogu uvesti transparentna pravila koja uključuju smjernice za način raspodjele troškova grijanja i/ili tople vode koji se upotrebljavaju na sljedeće načine:
 - (a) topla voda za potrebe kućanstva;
 - (b) toplina koju ispuštaju instalacije u zgradi i za potrebe grijanja zajedničkih prostora (ako su stubišta i hodnici opremljeni radijatorima);
 - (c) za potrebe grijanja stanova.
- 15 Međutim, u skladu s formulom predviđenom bugarskim pravom, potrošači koji ne upotrebljavaju energiju za grijanje dužni su platiti iznose koje trebaju platiti oni koji koriste grijanje.
- 16 Sud koji je uputio zahtjev u svojim razmatranjima također uzima u obzir utvrđenje vještaka da stvarni kapacitet ne odgovara instaliranom kapacitetu grijanja zgrade. U ovom slučaju iz dostavljenog nacrtu sustava grijanja vidljivo je da je sâm proizvođač utvrdio kapacitet na temelju parametara (temperatura vode za grijanje od 95 °C, temperatura odvodne vode od 70 °C i temperatura okoline od 20 °C) koji ne postoje u praksi. Stoga kapacitet sustava grijanja nije onakav kakav je definiran u projektnim uvjetima, s obzirom na to da sustav grijanja zapravo ne radi pod projektnim uvjetima.
- 17 Sud koji je uputio zahtjev ističe da se radijatori koji su podešeni na „nulu” ne očitavaju. Ako postoji termostatski ventil, svaki korisnik može prekinuti dovod topline tim uređajima kad to želi. Ne zna se i ne može se predvidjeti tko će i kada prekinuti dovod topline do radijatorâ i na taj način znatno smanjiti stvarni kapacitet kojim radi sustav grijanja.
- 18 Također nije jasno zašto se pretpostavlja da je prosječna temperatura u zgradama u etažnom vlasništvu 19 °C, dok su projektni uvjeti izračunani na temelju

temperature koja iznosi 20 °C. Osim toga, nisu uzeti u obzir materijal cijevi i njegovi parametri zagrijavanja.

RADNI DOKUMENT